

dierbare
plekjes

kinder
poëzie
route

dit boekje is van

.....

.....

Het Museum voor Schone Kunsten herbergt in grote en kleine zalen vele schatten. Je kan er uren dwalen en als je niet goed wakker bent, verdwalen. De Kinderpoëzieroute toont je tien bijzondere kunstwerken verspreid over het museum. Samen vormen ze tien dierbare plekjes. Je blijft er wat langer staan, merkt misschien even niet wat er om je heen gebeurt want je bent aan het kijken naar het kunstwerk, of misschien wel aan het praten met de personages op de schilderijen. In de werken zie je misschien ook wel leuke plekjes. Zou je in het schilderij willen wonen?

Met deze brochure en het plannetje vind je zeker de weg in het museum! Blader maar eens verder... Bij elk werk hoort een passend gedicht en een leuke opdracht. Als je het werk gevonden hebt, lees dan het gedicht en de opdracht. Kijk nog eens goed nu naar het kunstwerk.. wedden dat je er met 'nieuwe ogen' naar kijkt? De opdracht kan je meteen uitvoeren, of later, in de klas of thuis. Dit boekje mag je houden. Bovenaan kan je je naam schrijven! Dan weet iedereen dat dit jouw exemplaar is!

De gekozen **kunstwerken** zijn in verschillende periodes in de tijd gemaakt door belangrijke kunstenaars, zoals bijvoorbeeld Jheronimus Bosch (1500, dat is lang geleden!), Adolf von Meckel (19e eeuw, meer dan 100 jaar geleden) en Prosper De Troyer (1928). Als je goed kijkt, zie je dat op bijna alle werken een dier staat. Kan je ze vinden?

De gedichten zijn geschreven door belangrijke schrijvers uit Vlaanderen en Nederland. Misschien hoorde je al eens hun naam: Riet Wille, Hans & Monique (zij zijn een koppel), Theo Olthuis, Jaap Robben. Weet je wat bijzonder is? Twee gedichten zijn eigenlijk niet voor kinderen geschreven. Maar kinderen zijn slim en kunnen ze zeker lezen! De gedichten zijn gemaakt door Herman Brusselmans en Hugo Claus. Herman Brusselmans (ook al heet hij Brussel-mans) en Riet Wille wonen trouwens ook in Gent (niet samen), net als de werken in dit museum.

Bij elk werk en gedicht hoort dus ook een **opdracht** (dat las je al eerder). Wat heb je hiervoor nodig? Een balpen (of je geheugen, je kan ook later alles opschrijven), je hoofd (om na te denken) en je fantasie (om creatief te zijn). Een beetje zoals een dichter en een kunstenaar te werk gaan! Wat is een goed antwoord? Als het helemaal uit jezelf komt en als jij vindt dat het goed voelt (een beetje zoals een dichter en een kunstenaar te werk gaan).

De tocht door het museum duurt ongeveer **twee uur**. Als je meer tijd hebt, mag je natuurlijk langer blijven (tenzij het sluitingstijd wordt). Nog niet klaar? Je mag het boekje meenemen en dan kan je later rustig verder lezen, denken en creatief zijn.

Dit boekje is gemaakt door het Museum voor Schone Kunsten (waar alle kunstwerken te zien zijn), Poëziecentrum (ook in Gent, je vindt er alles over poëzie!) en Creatief Schrijven (zij verzinnen de opdrachten).

veel plezier!

Woorden

Johanna Kruit

Mijn woorden zitten soms zo klein
ineengedoken naast elkaar
dat ik niet weet wat ik met ze moet doen.
Zoeken ze troost, een stille plek, zijn ze geschrokken
van zichzelf of van elkaar?
Ik strijk ze door hun haar, vertel dat er niets is,
dat ze gerust naar buiten mogen komen.
Niets helpt, ze zwijgen maar.

Maar nu ik me alleen voel
en verlaten,
beginnen zij ineens te praten

J. Heronimus Bosch, *De heilige Hieronymus*, ca. 1500

Zoek een goede verstopplek op het schilderij.

Schrijf die plek op de stippellijn.

.....

Kies dan drie woorden (hieronder) die bij je plek passen.
Je mag ook woorden zelf bijverzinne!

verstoppt in/achter/bovenop ^(schrapt)

een

keuzewoord 1

.....

keuzewoord 2

.....

keuzewoord 3

.....

plek

(hoog) (klein) (gezellig) (prettig)
(rumoerig) (warm) (donker)
(zacht) (stil) (winderig) (ruisend)
(tochtend) (dik) (veilig) (ver)

De vogels

Hans Andreus

2

Vanmorgen werd ik wakker
van de vogels.

En ik dacht: Waarvan werd ik wakker?
Van de vogels.

Van het licht ook, maar
meer van de vogels.

Het licht zacht zingend,
de vogels keihard.

Prosper De Troyer, *Met de vogelen*, 1928

De man op het schilderij steekt zijn hoofd door het raam. Stel je voor dat jij je hoofd door jouw raam thuis steekt. **Schrijf op wat je dan zou horen, zien, ruiken, voelen en proeven.**

ik hoor

ik zie

ik ruik

ik voel

ik proef

Kies nu twee dingen die je hebt ingevuld uit en wissel ze van plek. Plak de twee korte stukjes zin na elkaar: nu heb je een lange vreemde zin? **Schrijf die zin hieronder.** (voorbeeld: ik hoor het licht zingen en zie de vogels schijnen)

ik

.....

en

.....

Viskoning

Ted van Lieshout

De kraam op het plein is een paleis –
'Viskoning' staat er op, dus dat is waar.
Hij knipoogt terwijl hij in de paling graait.

Ik lees mijn liefdesbrief op doofstom rijm:
1 kilo kabeljauw (en lieveling, ik houd van jou),
1 zak mosselen hotelkwaliteit (ik wil je niet kwijt).

Ik sla mijn ogen neer en droom mijn benen
en mijn stem voor een staart met vin. Ik ken
een sprookje dat van mij is afgekeken.

De persoon in het gedicht verandert half in een vis.
Waarom zou dat zijn? **Bedenk twee stukken van
jouw lief die soms in dierendelen veranderen.**

mijn
veranderen/t in
stuk lijf
dierendeel

.....
en mijn
in

3

Adriaen Van Utrecht, *Kraam van een visboer*, 17e eeuw

Saharazand

Jaap Robben

4

Vroeger in de zomer
hing ik bij een
sterke zuidenwind
met een glazen potje
meters uit het raam.
Zo spaarde ik korrels
zand van de Sahara.
En als ik dan na uren sparen
in mijn potje staarde
was ik toch
een beetje op vakantie.

Dit is een schilderij van een verre woestijn. Het jongetje in het gedicht wil daar erg graag naartoe. **Naar welke verre plek wil jij graag eens op vakantie?** Wat is er zo bijzonder aan die plek? **Bedenk een geluid dat past bij je beide woorden en vul in:**

ik hoor
bijzonder ding / iets

.....
geluid

uit
plek

.....

Adolf von Meckel, *Het Sint-Catharinaklooster in de Sinai* (Egypte), 19e eeuw

Onzichtbaar

Hans en Monique Hagen

Een zucht is onzichtbaar
net als de wind
de nacht is onzichtbaar
als de dag begint
onzichtbaar zijn de dingen
die ik kwijt ben
die ik nooit meer vind
maar
met mijn ogen dicht
zie ik alles
wat mijn hoofd verzint

Edvard Munch. *Invitation to Paradise*, 1922

5

De kleuren van dit schilderij zijn zacht en vaag, alsof ze uit een droom komen, of bijna onzichtbaar zijn. **Kijk goed naar de kleuren en kies er een mooie kleur uit.**

.....

Kan je iets anders verzinnen dat precies die kleur heeft? **Schrijf het op!** Bedenk nu een woord dat erbij past, en dan een woord dat daarbij past. Zo maak je en rijtje.

..... past bij

past bij past bij

..... past bij

Plak nu het laatste woord dat je bedacht voor de kleur. Zo krijg je een nieuwe kleur die nog niemand kent! **Vul het hier in:**

.....

Verliefdheid is sterk

Herman Brusselmans

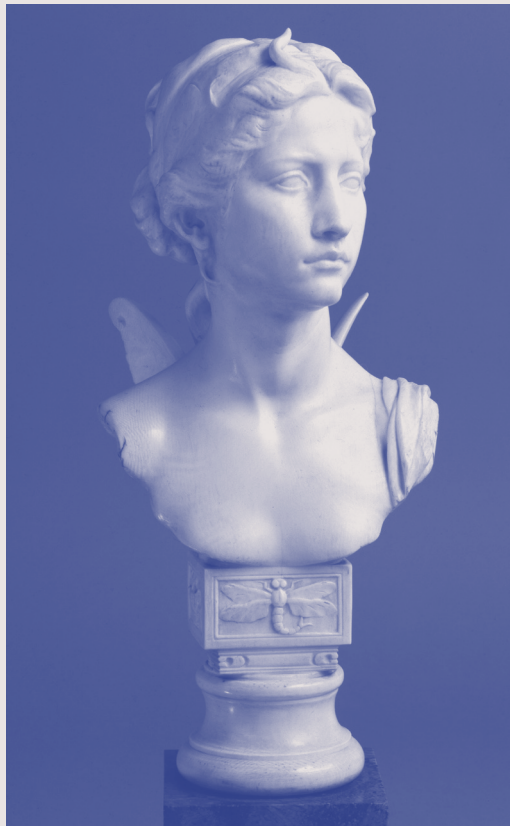
Ik was twaalf jaar
en verliefd op
het mooiste meisje
van heel ons dorp.

Wij hadden nog nooit
een woord
met elkaar gesproken,

tot ik haar vroeg
of ze mijn vriendinnetje
wilde worden.

Toen ze 'Ja, heel graag' zei
hoorde ik dat ze heel
erg stotterde.

En meteen werd ik
ook nog 'ns verliefd
op het meisje met
het mooiste spraakgebrek
van heel ons dorp.

Paul De Vigne, Psyche, 1878

Dit is een beeld van Psyche. Psyche was een heel mooi meisje, zo mooi dat de god van de liefde verliefd op haar werd. **Wie zou jij een standbeeld willen geven? Vul in.**

Bedenk nu iets wat minder mooi / leuk aan die persoon is. Vul dat ook in. Probeer de zin nu af te maken zodat hij lief wordt.

(voorbeeld: mijn oma is dik maar knuffelbaar)

.....
is
.....
maar
.....

persoon
minder mooi / leuk
lief

6

Bang

Theo Olthuis

7

Ben jij wel eens bang?
ik wel, o, ja.
's Nachts als ik moet plassen,
in mijn eentje op de gang.
Of als mijn vader schreeuwt.
Of opeens een knal.
Of als ik een duw krijg en val.
Of in de nacht een gek gezicht.

Of als het onweert, ineens dat licht!
Of als mijn moeder stiekem huilt en ik zie het toch.
Of als ik van de weg mijn bal pak en een auto me dan bijna...
Ben jij wel eens bang?
Ik wel, zo vaak.
Niks bijzonders.

Het jongetje op het schilderij maakt zijn zusje bang.
Laat jij soms iemand schrikken? Wat doe je dan?
Waar schrik je zelf van? Wat doe je als je bang bent?

Maak de lijstjes hieronder af:

enge dingen

dit doe je als je bang bent

.....
.....
.....
.....
.....

Maak nu een gekke combinatie met één woord uit elke kolom. (voorbeeld: het onweer verstopt zich)

.....

.....

Frans Verhas, *De leeuw*, 1874

Zo vrij

Riet Wille

8

Als ik vleugels had,
dan vloog ik
uit mijn kamer door het open raam,
hooger
de lucht in om mezelf uit te slaan.
Dan scheerde ik
rakelings langs huizen en daken,
hooger
zonder mijn dagdromen te raken.
Dan zweefde ik
over de toppen van de bomen
hooger
boven de wolken waar sprookjes wonen.

Maar ik heb geen vleugels.
Ik zit op mijn kamer met de deur
en mijn oren op slot.

Het gedicht laat het meisje op het schilderij spreken.
Zij dagdroomt en vliegt / zweeft / scheert naar waar de
sprookjes wonen. Er zijn ook nog andere dingen op
het schilderij. **Kies er één uit en laat het dromen
in de droomballon.**

Felice Casorati, *Meisje op rood tapijt*, 1912

Voor Charlotte

Hugo Claus (naar John Clare, 1832)

De boer weet hoe laat het is want hij hoort loeien,
hij neemt zijn stok, zijn jas, en stapt naar de koeien.

Zijn hondje komt voor zijn klompen trippen
en verjaagt de haan en diens zeventien kippen.

De zwaluwen vliegen laag, bijna in de boer zijn haar
en zitten dan naast elkaar op een tak van de hazelaar.

De koeien kijken op, zij horen de boer van verre zingen
en vreten nog gauw wat gras en nog nattere dingen.

De regen is voorbij, de zon zakt zachtjes op haar zij.
Zij lijkt te willen blijven liggen op één dij.

Maar dan moet ook de zon gaan slapen, zoals de motten,
de regenboog, de mol en alle twee de ogen van Charlotte.

Xavier De Cock, *De Meersstraat in Gent, 1862*

9

Het gedicht gaat over Charlotte die moet gaan slapen,
net als de koeien, de zon en de hele wereld. Dat gaan we
omdraaien! Op het schilderij is het heel vroeg, de wereld
wordt wakker.

**Kan jij nog extra dingen verzinnen die
wakker worden? En hoe worden ze wakker?**

's morgens
als de koeien gapend loeien,

als

als

als

Schrap nu woorden uit de zinnen die je hebt
ingevuld totdat je één gekke zin overhoudt
met stukjes van alle drie.

.....

.....

Vleermuis

Karel Eykman

Om zo te kunnen kijken
door het donker op je gevoel
door de nacht gevaar ontwijken
zeilend zweven naar je doel.
Dat je zien kan, door dat te horen
wat je tevoren hebt gefloten voor je uit.
Die radar raadt dan met je oren
naar de echo van wat je fluit.
Met armen wijd door de straten scheren
dat is wat ik van hem leren wou
om rakelings blindelings terug te keren
op de tast
naar huis
naar jou.

De mensen op het schilderij zijn bang van de vleermuis.
De dichter niet, hij vindt de vleermuis net bijzonder en
wil ook zo zijn.

**Van welk dier was jij vroeger bang?
Bedenk nu iets wat heel bijzonder is aan dat
dier, iets wat jij ook wel zou willen kunnen.**

soms wil ik kunnen

als een

Ferdinand De Braekeleer. *De vleermuis*, 1860

Jouw gedicht

Knip en plak (dat kan ook thuis!)

Schrijf hieronder je zinnen?
Kies telkens degene uit die je best vindt passen.

..... zin uit opdracht 10 of 6

.....

.....

..... zin uit opdracht 5 of 9

.....

.....

..... zin uit opdracht 1 of 2

.....

.....

..... zin uit opdracht 4 of 7

.....

.....

..... zin uit opdracht 3 of 8

schrap nu 3 woorden en
vervang er 2 door een ander.
Zeg de zinnen luidop na elkaar.

Klinkt het goed? Kan er nog iets bij?
Mag er nog iets af?

Doe zelf waar je zin in hebt,
en kijk, klaar is je gedicht!

Dierbare plekjes

Kinderpoëzieroute MSK Gent

Werd in augustus 2013 gerealiseerd door: Museum voor Schone Kunsten Gent, Poëziecentrum, Creatief Schrijven

Opnieuw uitgegeven in 2021

© Gedichten

Hans Andreus, *Holte van licht*, Haarlem, U.M. Holland, 1975.

Herman Brusselmans, *Meisjes hebben grotere borsten dan jongens*, Antwerpen, Uitgeverij Houtekiet, 1997.

Hugo Claus, *De Sporen*, Amsterdam, De Bezige Bij, 1993.

Karel Eykman, *Lastige portretten*, Amsterdam, Uitgeverij De Harmonie, 1989.

Hans & Monique Hagen, *Lij bent de liefste*, Amsterdam, Uitgeverij Querido, 2002.

Johanna Kruit, *De maan begon te schijnen*, Amsterdam, Uitgeverij Leopold, 2002.

Ted van Lieshout, *Mijn botjes zijn gekleed met deftig vel*, Amsterdam, Uitgeverij Leopold, 1990.

Theo Olthuis, *Stoepkrijt*, Amsterdam, Uitgeverij Ploegsma, 1989.

Jaap Robben, *Twee vliegen*, Nijmegen, Uitgeverij Steunzool, 2004.

Riet Wille, *Als de koeien loeien*, Averbode/Apeldoorn, Altiora, 1994.

© Kunstwerken: Museum voor Schone Kunsten Gent

© Opdrachten: Creatief Schrijven

www.mskgent.be
www.poeziecentrum.be
www.creatiefschrijven.be

Museum voor Schone Kunsten

De kracht en de charme van het MSK zijn de verscheidenheid van de collectie en de manier waarop ze wordt gepresenteerd. De collectie geeft een beeld van de kunst van de middeleeuwen tot en met de eerste helft van de 20ste eeuw. Het museum stelt permanent een selectie van 300 tot 350 werken uit de rijke verzameling schilderijen, beelden, wandtapijten, tekeningen en grafiek tentoon. Daarnaast maken een auditorium, een bibliotheek, een kinderatelier en een café annex restaurant het pand tot een eigentijds, multifunctioneel complex waar u heerlijke uren kunt doorbrengen, omringd door schoonheid.

Museum voor Schone Kunsten
Fernand Scribbedreef 1
9000 Gent
www.mskgent.be
msk.educatie@stad.gent

Poëziecentrum

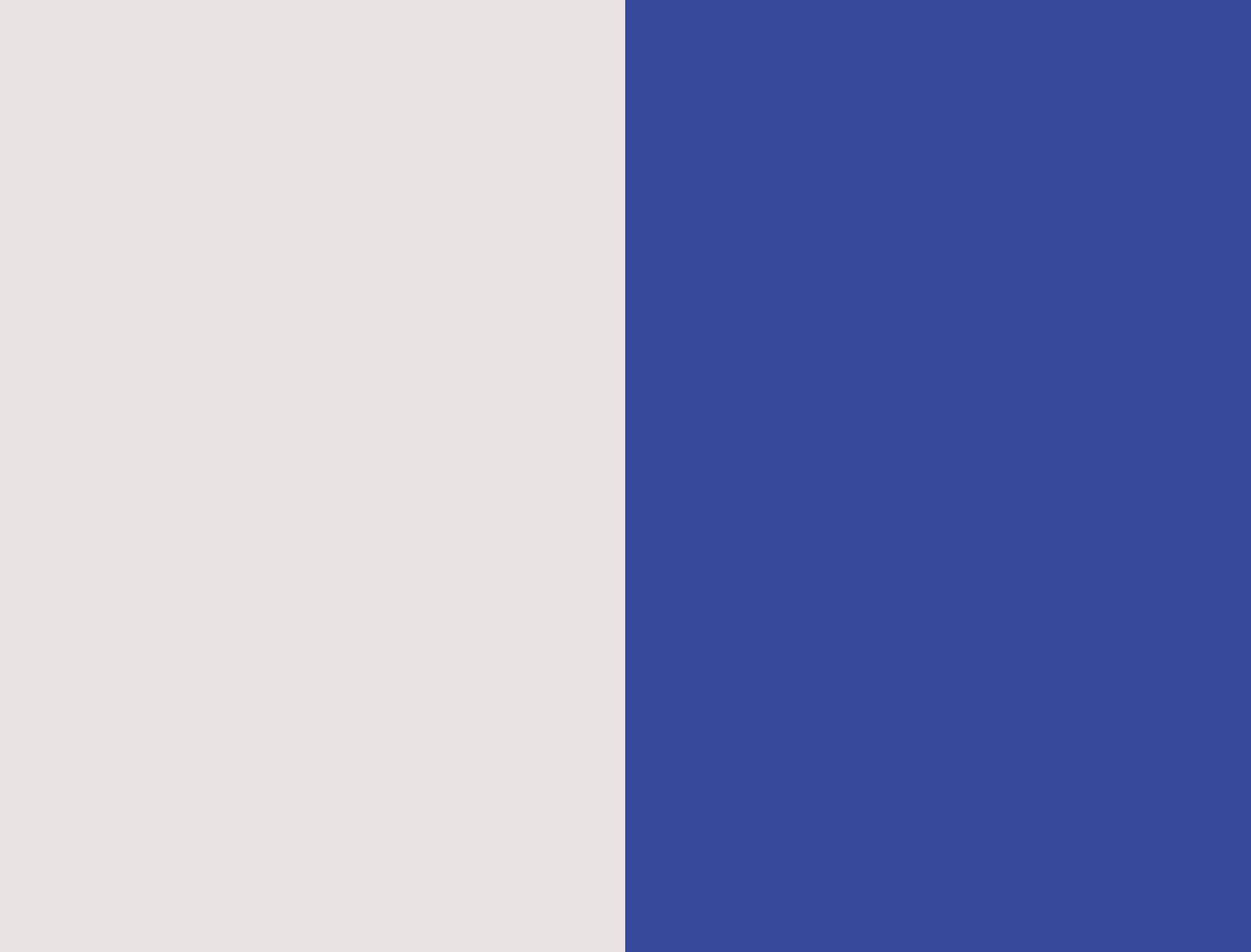
Poëziecentrum vzw is hét kennis- en expertisecentrum in Vlaanderen en Nederland voor Nederlandstalige poëzie, buitenlandse poëzie in Nederlandse vertaling, Nederlandstalige poëzie vertaald in andere talen en Zuid-Afrikaanse poëzie. Uniek in het hele taalgebied is de uitgebreide collectie en brede werking: documentatiecentrum, Poëziekrant, shop, uitgeverij en literaire programma's/educatieve werking. Poëziecentrum promoot, ondersteunt, informeert, documenteert en organiseert voor diverse doelgroepen.

Poëziecentrum
Het Toreken, Vrijdagmarkt 36
9000 Gent
www.poeziecentrum.be
educatief@poeziecentrum.be

Creatief Schrijven

Creatief Schrijven vzw is gepassioneerd door taal en is een open huis voor iedereen die schrijft of wil schrijven. We zijn een netwerkorganisatie die mensen samenbrengt vanuit een gezamenlijke passie, de liefde voor taal en het geschreven woord. Onze jongerenafdeling organiseert workshops, inloopactiviteiten en kampen voor bibliotheken, scholen en andere culturele organisaties die kinderen en tieners willen laten spelen met taal.

Creatief Schrijven
Waalsekaai 15
2000 Antwerpen
+32 (0) 3 229 09 90
www.creatiefschrijven.be
post@creatiefschrijven.be

MSK

Evelien Lucie

Kom binnen en kijk
en wijs naar die oude dame met de gekke hoed
dat standbeeld dat een appel eet
het kleine hondje onderaan het doek

Wie was die strenge heer
en had hij echt zo'n snor
Of zou de schilder overdreven hebben
om te tonen hoe zijn bovenlip
zacht bromde tijdens 't eten?

Kom binnen en luister
naar de stemmen van de schilders
die hier ruisen als de bomen in het park
elke lente andere beelden

Zie daar zo'n rode mensenmassa
die monden krijsen alle kleuren
alsof de schilder wilde tonen
hoe de woede schreeuwde in zijn hoofd
of was hij bang en machteloos?

Kom binnen en sluip
op kousenvoeten tussen mensen van vroeger
verzin maar wat ze zeggen en
ga op reis